

ПРИЛОЖЕНИЕ

КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

НА

„АВИОНАМС” АД

КЪМ 31.12.2019 ГОДИНА

24.03.2020 г.

град Пловдив

СЪДЪРЖАНИЕ**1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО****2. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ****3. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

- 3.1. Основни положения, промени в базата за изготвяне на финансовия отчет
- 3.2. Счетоводни принципи
- 3.3. Отчетна валута
- 3.4. Сравнителни данни
- 3.5. Отговорност на ръководството за финансовия отчет
- 3.6. Действащо предприятие
- 3.7. База за оценяване
- 3.8. Операции в чуждестранна валута

4. ПРИЛАГАНА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

- 4.1. Дълготрайни нематериални активи
- 4.2. Дълготрайни материални активи
- 4.3. Инвестиционни имоти
- 4.4. Инвестиции
- 4.5. Свързани лица
- 4.6. Финансови инструменти
- 4.7. Стоково-материални запаси
- 4.8. Търговски и други вземания
- 4.9. Пари и парични еквиваленти
- 4.10. Обезценка на активи
- 4.11. Данъци от печалбата
- 4.12. Провизии, условни задължения и условни активи
- 4.13. Доходи на персонала
- 4.14. Правителствени дарения и правителствена помощ
- 4.15. Лизинг
- 4.16. Търговски и други задължения
- 4.17. Приходи
- 4.18. Ефекти от промените във валутните курсове
- 4.19. Фундаментални грешки
- 4.20. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика
- 4.21. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки
- 4.22. Промени в счетоводната политика
- 4.23. Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет
- 4.24. Финансово управление на риска

5. ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

- 5.1. Дълготрайни нематериални активи
- 5.2. Дълготрайни материални активи
- 5.3. Инвестиции
- 5.4. Свързани лица и сделки с тях
- 5.5. Отсрочени данъци
- 5.6. Стоково-материални запаси
- 5.7. Търговски и други вземания
- 5.8. Пари и парични еквиваленти
- 5.9. Разходи за бъдещи периоди
- 5.10. Капитал
- 5.11. Резерви
- 5.12. Задължения
- 5.13. Задължения към персонала
- 5.14. Разходи
- 5.15. Финансови разходи
- 5.16. Данъчно облагане
- 5.17. Приходи
- 5.18. Промени в счетоводната политика
- 5.19. Провизии, условни задължения и условни активи
- 5.20. Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет
- 5.21. Одобрение на финансовия отчет

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Правна форма

Акционерно дружество „АВИОНАМС“ е регистрирано с решение на СГС по Фирмено дело № 2086/1990 г. под името „ТЕЛЕКОМ“. Дружеството е регистрирано от 01.04.1994 г. в Националната агенция по приходите и има данъчен номер по ЗДДС (VIES VAT No) BG000635619. На 19.03.2008 г. „ТЕЛЕКОМ“ АД е вписано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията с ЕИК 000635619.

Седалището и адресът на управление на Дружеството е гр. Пловдив 4023, район „Тракия“, ул. „Цар Симеон“ № 2.

Съществени вписвания в Търговския регистър, отразяващи актуалното състояние на дружеството:

- на **31.07.2013 г.** е вписано преобразуване чрез вливане в „ТЕЛЕКОМ“ АД на “ТЕРЕМ – Георги Бенковски” ЕООД, с което всички активи и пасиви на прекратеното дъщерно дружество са приети за управление;
- на **19.08.2013 г.** е вписано решение на ОСА за промяна на наименованието на дружеството – от „ТЕЛЕКОМ“ АД, ЕИК 000635619 на „АВИОНАМС“ АД, ЕИК 000635619;
- на **02.01.2014 г.** е вписано решение на ОСА за промяна на състава на Съвета на директорите и избора на Йордан Георгиев Новаков за представляващ изпълнителен директор;
- на **22.01.2015 г.** е вписано решение на ОСА от 15.01.2015 г. за избор на нов Съвет на директорите и промяна на Устава на дружеството в частта му „Седалище и адрес на управление” - от град София в град Пловдив 4023, район „Тракия“, ул. „Цар Симеон“ № 2.
- на **20.03.2018 г.** е проведено извънредно ОСА, съгласно покана до акционерите от 8.02.2018 г. Съгласно взетите решения на ОСА, в Търговския регистър са вписани промяна на обстоятелства, касаещи смяна на членовете на Съвета на директорите с мандат на управление до 20.03.2023 г.
- на **21.06.2019 г.** е проведено редовно ОСА, съгласно покана до акционерите от 17.05.2019 г., на което са приети решения за одобрение на Доклада за дейността за 2018 г., Годишния финансов отчет към 31.12.2018 г. и Доклада на избрания одитор, както и решение за разпределение на реализираната печалба за 2018 г. – внесени за публикуване в ТР с рег.№ 20190624111811.

Капитал и собственици

Регистрираният капитал на „АВИОНАМС“ АД е в размер на 56 469 069 лева, разпределен в 2 091 447 броя регистрирани акции, всяка една с номинална стойност 27 лв.

На 11 май 2017 г. е извършено вписване в акционерната книга на „АВИОНАМС“ АД относно прехвърлянето на 2 090 729 броя акции на „ДЪРЖАВНАТА КОНСОЛИДАЦИОННА КОМПАНИЯ“ ЕАД – София („ДКК“ ЕАД). Считано от тази дата „ДКК“ ЕАД е мажоритарен акционер с 99.97 на сто от акциите в капитала на „АВИОНАМС“ АД.

Акционер	към 31.12.2019 г.			към 31.12.2018 г.		
	Акционерно участие	Брой акции	Номинална стойност (лева)	Акционерно участие	Брой акции	Номинална стойност (лева)
„ДКК“ ЕАД	99.97 %	2 090 729	56 449 683	99.97 %	2 090 729	56 449 683
Други осем ЮЛ	0.03 %	718	19 386	0.03 %	718	19 386
ОБЩО:	100.00 %	2 091 447	56 469 069	100.00 %	2 091 447	56 469 069

През отчетната 2019 г. не са настъпили промени в регистрирания капитал и в състава на акционерите.

Управление

Дружеството се управлява от Съвет на директорите в състав:

а) до 20 март на предходната 2018 г.:

- инж. Йордан Новаков – представляващ /изпълнителен член на СД;
- инж. Камен Йорданов – председател на СД и директор ТИД в Дружеството..
- Петър Радев – член на СД и експерт-маркетинг в Дружеството;

б) от 20.03.2018 г. до 31.12.2019 г. и към момента на изготвяне на настоящия отчет:

- инж. Йордан Новаков – представляващ /изпълнителен член на СД;
- Атанас Христов Тодоров – председател на СД;
- Людмила Тодорова Димитрова – член на СД.

Дружеството се представлява от инж. Йордан Новаков – Изпълнителен директор.

2. ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

Предметът на дейност на Дружеството за отчетния период, съгласно вписано в Търговския регистър решение на ОСА за промяна на Устава на дружеството от 22.01.2015 г. е, както следва:

„Извършване на техническо обслужване, ремонт и производство на летателни апарати, военна техника, въоръжение, боеприпаси и друго военнотехническо имущество, съоръжения, апаратури и машини, трансфер на технологии и промишлено коопериране, външнотърговска дейност с оръжие, изделия и технологии с двойна употреба, управление на движимо и недвижимо имущество, внос, износ, реклама, маркетинг, инженеринг, развитие и усъвършенстване на предлаганите продукти, услуги, техническа помощ и обучение, както и всяка друга дейност, незабранена от закона.

Дружеството може да извършва в страната и в чужбина сделки от всякакъв вид, включително да придобива и отчуждава недвижими и движими вещи и вещи права, ценни книги, права върху изобретения, търговски марки, ноу-хау, авторски произведения и други обекти на интелектуална собственост, да придобива права от всякакъв вид и да се задължава по всякакъв начин.”

В сила от 15 януари, през предходната 2018 г. са въведени промени в Организационната структура и Длъжностното разписание на дружеството, Системата за управление на качеството (СУК) и Политиката по качеството. С протокол № 13 на Съвета на директорите от 03.01.2019 г. са приети изменения в Счетоводната политика и сметкоплана за финансово отчитане дейността на дружеството, във връзка с приемането на Националните счетоводни стандарти за база за изготвяне на Годишния финансов отчет на „АВИОНАМС“ АД към 31.12.2018 г.

Като Организация за техническо обслужване и ремонт на вертолети тип Ми-8/Ми-17 и Ми-171, дружеството се съобразява с всички промени в изискванията от страна на сертифициращите организации и на възложителя по дългосрочния договор за ремонт вертолети с NSPA. Към настоящия момент, приложимите за дейността изисквания са свързани основно със стандартите ISO 9001:2015, AQAP 2110:2016, АП 145 и Наредба 145 на ГС на ГВА, както и с Вътрешните правила за текущ контрол и отчитане, задължителни за дружествата от групата на ДКК ЕАД, на основание Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала.

Средно списъчния брой на персонала на трудови договори за **12^{ТЕ} месеца на 2019 г. е 293.9** работници и служители. За съответния предходен отчетен период на 2018 г. средно списъчния брой на персонала е **302.4** работници и служители.

Списъчния брой на персонала **към 31 Декември 2019 г. е 306** човека, в т.ч. 3-ма по договори за управление и контрол и 6 жени в отпуск по майчинство. Спрямо 31 декември 2018 г., списъчния брой на персонала е намален с 4 човека, когато е бил общо **310** човека.

3. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

3.1. Основни положения, промени в базата за изготвяне на финансовия отчет

- а) настоящият годишен финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Националните счетоводни стандарти (НСС) и с действащото българско счетоводно законодателство за 2019 г:
- Закон за счетоводството (обн., ДВ, бр.95 от 8.12.2015 г.) в сила от 01.01.2016 г., посл. изм. и доп., бр. 37 от 07.05.2019 г., в сила от 07.05.2019 г.;
 - приложимите НСС, така както са приети с ПМС № 46 от 2005 г. (ДВ, бр.30 от 2005 г.) изм. и доп. с ПМС № 394 от 30.12.2015 г. (ДВ, бр.3 от 2016 г.) в сила от 01.01.2016 г.
- б) формата, структурата и съдържанието на финансовия отчет са определени от НСС, като настоящият годишен финансов отчет е индивидуален по смисъла на Счетоводен стандарт СС 27.
- в) по смисъла на чл.19, ал.4 и чл.21, ал.3 от Закона за счетоводството (ЗСч) в сила от 1.01.2016 г., Дружеството е „средно предприятие“ и предприятие-майка на „средна група предприятия. На основание чл.31 от ЗСч, дружеството е изготвило за първи път Консолидиран финансов отчет към 31.12.2016 г.
- за предходната 2018 г. Дружеството не изготвя консолидиран отчет на групата „АВИОНАМС“ АД, предвид фактически прекратената дейност от минали периоди на дъщерните предприятия и липсата на реални активи в тях. Съгласно решение на СД, инвестициите във финансови активи са обезценени до пълния размер на дяловото участие на „АВИОНАМС“ АД в дъщерните дружества.
- г) промени в базата за изготвяне на финансовия отчет:
- в съответствие с § 56 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане (ДВ, бр.98 от 2018 година, в сила от 1.01.2019 г.) приложими за 2018 година, във връзка с разпоредбите на чл.34, ал.2 от Закона за счетоводството, Дружеството отговаря на критериите за „средно предприятие“ към 31.12.2017 г. и избира и приема да прилага база за изготвяне на финансовите си отчети по Националните счетоводни стандарти (НСС), като променя използваната база – Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), прилагайки за изготвяне на предходния финансов отчет за 2018 г. СС 42 „Прилагане за първи път на Националните счетоводни стандарти (ДВ, бр.3 от 2016 година, в сила от 1.01.2016 г.);
 - датата на преминаване от база за изготвяне на финансовия отчет по МСФО към НСС е 1.01.2017 г. Датата на последния годишен финансов отчет по МСФО е 31.12.2017 г.;
 - Дружеството е изготвило встъпителен баланс към 1 януари 2017 година, като е приложило изискванията на СС 42. При изготвяне на встъпителния баланс не са признати активи и пасиви, които не са били признавани по МСФО;
 - съгласно приложимите НСС, във встъпителния баланс са рекласифицирани всички позиции, които съгласно МСФО са били класифицирани в съответствие с изискванията на приложимите МСС. Значимите рекласификации са посочени в таблицата за ефектите от преминаване от МСФО/МСС към НСС и оповестени в съответните бележки към Годишния финансов отчет за предходната 2018 година;
 - при изготвяне на встъпителния баланс не са признати финансови разходи за бъдещи периоди по договори за финансов лизинг в съответствие с изискванията на СС 17 „Лизинг“ поради несъщественият им размер за Дружеството;
 - активи и пасиви по отсрочени данъци са признати във встъпителния баланс по стойност на възникване;
 - доходи за персонала при пенсиониране, представени в съответствие със СС 19 „Доходи за персонала“ като текущи разходи за отчетния период, не са представени във встъпителния баланс, предвид липсата на актюерска оценка за тези доходи към края на предходната година.

Видно от таблицата за ефектите от преминаване от МСФО/МСС към НСС, оповестена в бележките към Годишния финансов отчет към 31.12.2018 г., няма съществени концептуални различия между прилаганите до 31.12.2017 година МСФО/МСС и НСС като приета база за съставяне на финансовия отчет за 2018 година, и не са настъпили изменения във финансовия резултат на Дружеството за предходната 2018 година.

3.2. Счетоводни принципи

Позициите, представени в настоящия финансов отчет, са признати и оценени в съответствие със следните принципи:

- **действащо предприятие** – предприятието е действащо и ще остане такова в предвидимо бъдеще, като предприятието няма нито намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност;
- **последователност на представянето и сравнителна информация** – представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се прилагат последователно в представените отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на отчета;
- **предпазливост** – при счетоводното третиране на стопанските операции са оценени и отчетени предполагаемите рискове и очакваните евентуални загуби с цел получаване на действителен финансов резултат;
- **начисляване** – с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти, и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят;
- **независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс** – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период;
- **същественост** – предприятието представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер; обединяване на суми по статии с подобен характер се допуска, когато сумите са несъществени или обединяването е направено с цел постигане на по-голяма яснота;
- **компенсиране** – предприятието не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;
- **предимство на съдържанието пред формата** – сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не формално според правната им форма;
- **оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети**, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

3.3. Отчетна валута

Финансовият отчет е изготвен и представен в български лева (BGN). Данните във финансовия отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева (хил. лв.), освен ако нещо друго изрично не е указано.

3.4. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година (или за съответния съпоставим период). Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущия отчетен период.

3.5. Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на периода, неговите финансови резултати и паричните му потоци за годината.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на предходния годишен финансов отчет към 31.12.2018 г. и настоящия Годишен финансов отчет **към 31 Декември 2019 г.**, и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към всички действащи счетоводни стандарти, като финансовия отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

3.6. Действащо предприятие

Финансовите отчети са изготвени на базата на предположението, че Дружеството – „АВИОНАМС“ АД ще продължи да съществува като действащо предприятие.

3.7. База за оценяване

При изготвяне на финансовите отчети, използваната база за оценяване на дълготрайните материални, нематериални активи и инвестиционни имоти е цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и евентуалната натрупана загуба от обезценки.

Базата за оценяване на стоково-материалните запаси е по-ниската от цената на придобиване, съответно себестойността и тяхната нетна реализируема стойност.

Нетната реализируема стойност представлява предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизителната оценка на необходимите разходи за завършване на производствения цикъл и разходите за осъществяване на продажбата.

3.8. Операции в чуждестранна валута

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като за преизчисляване в отчетната валута към сумата в чуждестранна валута се прилага централния курс на БНБ към момента на сделката или операцията.

Към края на отчетния период всички активи и пасиви (парични средства, вземания и задължения), деноминирани във валута, се оценяват в български лева, като се използва заключителният курс на БНБ към деня на баланса.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или представянето на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се отчитат във финансовия отчет за периода.

Валутния курс, използван **към 31.12.2019 г.** за преизчисляване в отчетна валута на позициите в чуждестранна валута е, както следва:

за EUR 1.95583 BGN / 1 единица;

за USD **1.74099** BGN / 1 единица.

За сравнимия предходен отчетен период – **към 31.12.2018 г.**, съответно:

за EUR 1.95583 BGN / 1 единица;

за USD **1.70815** BGN / 1 единица.

4. ПРИЛАГАНА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

4.1. Дълготрайни нематериални активи

- а) като Дълготрайни /нетекущи/ нематериални активи (ДНМА) в Дружеството се третира и признават притежаваните от предприятието установими нефинансови ресурси, които се очаква да бъдат използвани през повече от един отчетен период, нямат физическа субстанция, имат съществено значение при употребата им в дейността и се очакват икономически ползи при използването им.
- ДНМА се оценяват първоначално по цена на придобиване, както и всички преки разходи за подготовка на актива за използване по предназначение. Когато придобиването е свързано с условията на разсрочено плащане, разликата между сегашната стойност на всички плащания и сумата на всички плащания се признава за лихвен разход през периода на разсроченото плащане;
 - първоначалната оценка на създаден в Дружеството нематериален актив се определя по начин, идентичен на възприетия за определяне себестойността на продукцията в предприятието и представлява сборът от разходите до момента, в който актива за първи път е достигнал критериите за признаване;
 - избраният праг на същественост за ДНМА на Дружеството е в размер на 700 лв. Придобити активи под този праг, независимо че притежават характеристиките на дълготраен актив, не се капитализират и се третира като текущ разход в момента на придобиването им;
 - последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка;
 - последващите разходи за дейности по развитие, свързани с определен дълготраен нематериален актив, се капитализират (прибавят към балансовата сума на актива), когато е вероятно дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички останали разходи за развитие се признават за разход за периода, в който са направени.
- б) временното извеждане от употреба на дълготрайни нематериални активи се прилага по отношение на актив, който не се ползва в дейността на предприятието за период, не по-малък от 12 (дванадесет) месеца. Решението за извеждане от употреба на ДНМА включва обосновка за необходимостта или за допустимост, както и прогноза за осъществяване на изискванията, при които ще се осъществи повторното въвеждане на актива в употреба.
- в) амортизацията на ДНМА се начислява и признава за разход в Отчета за приходите и разходите, като се използва линейният метод върху оценения очакван полезен живот на отделните групи активи, както следва:
- Софтуер 2 години;
 - Други 6.67 години / или съгласно срока на действие на договора.
- г) печалбата или загубата от продажбата на ДНМА се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в Отчета за приходите и разходите за периода.

4.2. Дълготрайни материални активи

- а) като Дълготрайни /нетекущи/ материални активи (ДМА) в Дружеството се третира и признават притежаваните от предприятието установими нефинансови ресурси, които се очаква да бъдат използвани през повече от един отчетен период, имат натурално-веществена форма и се използват за производството и/или доставката/продажбата на активи или услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели.
- ДМА се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в състояние за използване. Когато придобиването е свързано с условията на разсрочено плащане, разликата между сегашната стойност на всички плащания и сумата на всички плащания се признава за лихвен разход през периода на разсроченото плащане;

- избраният праг на същественост за ДМА на Дружеството е в размер на 700 лв. Придобити активи под този праг, независимо че притежават характеристиките на дълготраен актив, не се капитализират и се третираат като текущ разход в момента на въвеждането им употреба;
 - последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка;
 - последващите разходи, свързани с определен дълготраен материален актив, се капитализират (прибавят към балансовата сума на актива), когато е вероятно дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи за поддръжка на ДМА се признават за разход за периода, в който са направени.
- б) временното извеждане от употреба на дълготрайни материални активи (консервиране) се прилага по отношение на актив, който не се ползва в дейността на предприятието за период, не по-малък от 12 (дванадесет) месеца.
- решението за извеждане от употреба на ДМА включва обосновка за необходимостта или за допустимост, план/процедура за консервация на актива, както и прогноза за осъществяване на изискванията, при които ще се осъществи повторното въвеждане на актива в употреба.
- в) амортизацията на ДМА се начислява и признава за разход в Отчета за приходите и разходите, като се използва линейният метод върху оценения очакван полезен живот на отделните групи активи, както следва:
○ <u>Сгради</u>	<u>25 години;</u>
○ <u>Машини</u>	<u>3.3 години;</u>
○ <u>Транспортни средства</u>	<u>10 години;</u>
○ <u>Автомобили</u>	<u>4 години;</u>
○ <u>Стопански инвентар</u>	<u>6.67 години;</u>
○ <u>Компютри</u>	<u>2 години;</u>
○ <u>Други</u>	<u>6.67 години.</u>
- г) печалбата или загубата от продажбата на ДМА се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в Отчета за приходите и разходите за периода.

4.3. Инвестиционни имоти

- а) като Инвестиционни имоти в Дружеството се класифицират собствени имоти отдавани под наем, което ги отличава от имотите ползвани от предприятието и от имотите държани за продажба в хода на обичайната икономическа дейност. В случаите, в които даден имот включва част, предназначена за генериране на приходи от наем и част предназначена за ползване в дейността, не е налице възможност тези части с различно предназначение да се отчитат поотделно, целия актив се класифицира като инвестиционен или като ползван в дейността, съобразно преценката доколко едната част е незначителна спрямо предназначението на имота като цяло.
- Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в състояние за използване. Когато придобиването е свързано с условията на разсрочено плащане, разликата между сегашната стойност на всички плащания и сумата на всички плащания се признава за лихвен разход през периода на разсроченото плащане;
 - последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка;
 - последващите разходи, свързани с определен инвестиционен имот, се капитализират (прибавят към балансовата сума на актива), когато е вероятно дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия имот;

- всички други последващи разходи за поддръжка на инвестиционния имот се признават за разход за периода, в който са направени.
- б) амортизацията се начислява и признава за разход в Отчета за приходите и разходите, като се използва линейният метод върху оценения очакван полезен живот на актива.
- в) земята и временно извадените от употреба инвестиционни имоти за период по-дълъг от 12 месеца не се амортизират.
- в) печалбата или загубата от продажбата на инвестиционните имоти се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в Отчета за приходите и разходите за периода.

4.4. Инвестиции

- а) дъщерни предприятия са всички предприятия (юридически лица), които се намират под контрола на „АВИОНАМС” АД. Контрол съществува, когато Дружеството притежава властта, директно или индиректно, да управлява финансовата и оперативна политика на другото предприятие, притежавайки мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците, и има право да назначава мнозинството от членовете на управителните органи и/или представляващите на другото (дъщерно) предприятие.
- б) в индивидуалния финансов отчет на „АВИОНАМС” АД инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойността метод съгласно СС 28 „Отчитане на инвестиции в асоциирани предприятия”. Инвестицията се отчита по себестойност (цена на придобиване), намалена с натрупаните загуби от обезценка. Когато инвестицията е придобита чрез прехвърляне на активи (апортна вноска), себестойността и се определя на основа справедливата стойност на актива към датата на придобиване.
- в) приход от инвестицията се отчита до степента, в която се получават суми при разпределение на печалбите на дъщерното предприятие (дивиденди), възникнали след датата на придобиването.

Дружеството признава дивидент във финансовите си отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента от дъщерното си предприятие. Всички други разпределения, надвишаващи натрупаните печалби в дъщерното предприятие, представляват възстановяване на инвестицията и се отчитат като намаляване на нейната себестойност. Детайлна информация за инвестициите в дъщерни предприятия е представена в пояснителна бележка № 5.3.

4.5. Свързани лица

В индивидуалния финансов отчет на „АВИОНАМС” АД взаимоотношенията и сделките със свързани лица се отчитат съгласно приложимия СС 24 „Оповестяване на свързани лица”

- а) Дружеството отчита като свързани лица дъщерните предприятия от групата „АВИОНАМС” АД, както и дружествата от групата на ДКК ЕАД, в качеството му на мажоритарен акционер.
- б) при разглеждането на взаимоотношенията между свързани лица се дава предимство на същността на взаимоотношението, а не на неговата юридическа форма.

Не се считат за взаимоотношения между свързани лица взаимоотношения между Дружеството и:

- кредитори;
- предприятие, което оказва комунални услуги;
- държавните органи при осъществяване на правомощията им;
- клиент, доставчик, посредник, представител, когато характерът на дейността налага цялата или значителна част от нея да се осъществява с тези лица;
- банки и други финансови институти, когато те са само кредитори.

Детайлна информация за взаимоотношенията и сделките със свързани лица е представена в пояснителна бележка № 5.4.

4.6. Финансови инструменти

4.6.1. Финансов инструмент, представлява договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

а) Финансов актив е всеки актив, който представлява:

- парична сума;
- договорно право за получаване на парични суми или друг финансов актив от друго предприятие или размяна на финансов инструмент с друго предприятие при потенциално благоприятни условия;
- инструмент на собствения капитал на друго предприятие, компенсаторен инструмент по смисъла на чл. 2 от Закона за сделките с компенсаторни инструменти.

б) Финансов пасив - всеки пасив, който представлява договорно задължение за:

- предоставяне на парични суми или финансов актив на друго предприятие, или
- размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия.

4.6.2. Класифициране на финансовите активи и пасиви

а) Финансовите активи се класифицират в зависимост от целта на придобиване, както следва:

- финансови активи, държани за търгуване – бързоликвидни активи, придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или в дилърски марж;
- финансови активи, държани до настъпване на падеж – когато са с фиксирано или определяемо плащане и фиксиран падеж, и по отношение на които намерението на Дружеството е да ги запази до настъпване на падежа им;
- кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството - финансовите активи, създадени от Дружеството посредством директно предоставяне на пари, стоки или услуги.
- обявени за продажба - всички активи, които не могат да бъдат отнесени към останалите групи на финансовите активи.

б) Финансовите пасиви се класифицират съобразно целта при поемането им.

- финансови пасиви, държани за търгуване - финансови пасиви, поети от Дружеството с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или в дилърските маржове.
- финансови пасиви, държани до настъпване на падеж - финансови пасиви, които са с фиксирано или определяемо плащане и фиксиран падеж, и по отношение на които намерението на Дружеството е да ги запази до настъпване на падежа им.

4.6.3. Първоначално признаване и оценка на финансовите активи и пасиви

а) Финансовият актив се признава по цена на придобиване, която включва: справедливата стойност на даденото за него вложение и разходите по извършване на сделка с финансовия инструмент.

б) Финансовият пасив се признава по цена на придобиване, която включва: справедливата стойност на полученото за него вложение и разходите по извършване на сделка с финансовия инструмент.

4.6.3. Последваща оценка на финансовите активи и пасиви

а) Финансови активи, държани за търгуване и финансови активи, обявени за продажба - по справедлива стойност, която не се коригира с очакваните разходи по продажбата или друг вид освобождавания на финансовите активи. Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството с фиксиран падеж и недържани за търгуване и инвестиции, държани до настъпване на падеж - по амортизируема стойност чрез използване на метода на ефективната лихва, която стойност се коригира с всякакви отчисления за обезценка и несъбираемост. Заеми и вземания, предоставени от Дружеството, които нямат фиксиран падеж се отчитат по себестойност.

б) Финансови пасиви, държани за търгуване – по справедлива стойност. Финансови пасиви, държани до настъпване на падеж и възникналите първоначално в Дружеството – по амортизируема стойност.

4.6.4. Обезценка на финансовите инструменти

Към датата на финансовия отчет финансовите инструменти се проверяват за обезценка, която се отчита като текущ финансов разход при:

- обезценката на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност и класифицирани като финансови активи, държани за търгуване;
- обезценката на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност и класифицирани като финансови активи, обявени за продажба;
- обезценката на финансовите активи, класифицирани като кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството и държани за търгуване;
- обезценката на финансовите активи, отчитани по амортизируема стойност.

4.6.5. Отписване на финансови инструменти.

Дружеството отписва изцяло или частично финансовите си инструменти (включително произтичащите от обезпечения) единствено когато договорените права или задължения по тях бъдат погасени. Последното е налице при: реализиране на правата или уреждане на задълженията; отказ от правата или отменяне на задълженията; изтичане на срока за реализиране на правата или за уреждане на задълженията.

4.7. Стоково-материални запаси

а) Дружеството отчита в дейността се следните стоково-материалните запаси (СМЗ) – суровини, материали, стоки, готова продукция и незавършено производство. Базата за оценяване във финансовите отчети е както следва:

- за суровини, материали и стоки - по по-ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност;
- за готова продукция незавършено производство - по по-ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност.

б) разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от СМЗ и в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- за суровини, материали и стоки – доставните разходи включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид. В тези разходи не се включват складовите разходи за съхранение, административни, финансови и извънредни разходи, които се отчитат като текущи разходи за периода;
- за готова продукция и незавършено производство – всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи за материали и труд и приспадащата се част от общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови (външни) ресурси. Включването на условно постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет, определен на база обичайна средно поддържана заетост/заработка на персонала. Избраната база за разпределението им на ниво отделни продукти е вложената работна заплата на пряко зетия персонал в производството на конкретния продукт/услуга.

в) нетната реализируема стойност представлява предполагаемата продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с необходимите разходи по довършването в търговски вид на този актив и разходите за реализацията му.

- когато отчетната стойност на СМЗ е по-висока от нетната реализируема стойност, балансовата му стойност се намалява до нетната реализируема стойност, като намалението се отчита като други текущи разходи.
- когато при последваща оценка, условията довели до намалението не са налице, възстановяването до първоначалната стойност на СМЗ се отчита като текущ приход.

- г) при употребата на СМЗ, чрез влягане в обичайната стопанска дейност на Дружеството, те се изписват текущо в себестойността на произвежданата продукция или извършваните услуги, като се използва методът „средно-претеглена цена“ съгласно приложимия СС 2.
- д) при продажба на СМЗ тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.8. Търговски и други вземания

Търговските и другите вземания се представят и отчитат по тяхната амортизируема стойност, намалена с размера на загубите от обезценка.

В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Обезценката на вземанията се отчита по съответната кореспондентска корективна сметка за всеки вид вземане срещу статия „Разходи за обезценка“. Несъбираемите вземания се изписват при настъпване на правните основания.

4.9. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти включват наличности в брой в каси, средства по разплащателни банкови сметки и краткосрочни банкови депозити.

За целите на изготвянето на Отчета за паричните потоци:

- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- трайно блокираните парични средства се третираят като парични средства и еквиваленти, но се посочват на отделен ред в отчета за паричните потоци;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като плащане към доставчици в паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно с оперативните потоци на дружеството за съответния период;
- възстановено ДДС и плащания на мита и други данъци се представят като други парични потоци от основната дейност.

4.10. Обезценка на активи

С изключение на СМЗ, активите произтичащи от доходи на персонала, финансовите активи и отсрочените данъчни активи, балансовата стойност на активите на Дружеството се преразглежда към датата на изготвяне на баланса, с цел да се идентифицира наличието или не на признаци за обезценка. Теста за наличие на признаци за обезценка се извършва на база приблизителна оценка на възстановимата стойност на съответния актив.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица.

За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.11. Данъци от печалбата

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущите данъци, които не са признати директно в собствения капитал.

Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и определен в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закон за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2019 г. е 10% (2018 г.: 10 %).

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа.

- отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.
- отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.
- отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.
- отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи.
- отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати директно в собствения капитал през съответния отчетен период.

4.12. Провизии, условни задължения и условни активи

Дружеството отчита задължения с неопределена срочност и размер като провизии във финансовите си отчети, съгласно изискванията СС 27 „Провизии, условни задължения и условни активи”.

Провизията се признава, когато са изпълнени едновременно следните критерии: предприятието има текущо правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития към датата на изготвянето на баланса; има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим паричен поток от ресурси, включващи икономически изгоди; може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Към датата на баланса сумите на признатите провизии се преразглеждат и коригират, с цел тяхната най-добра приблизителна оценка. При наличие на обстоятелства за погасяване на задължението без изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, провизията се реинтегрира.

Ако постъпването на поток икономически ползи е станало вероятно, предприятието го оповестява като условен актив. Условното задължение се оповестява, освен ако вероятната необходимост от изходящ паричен поток ресурси, включващи икономически ползи, за погасяване на задължението е отдалечена във времето.

Дружеството не признава условни активи и условни задължения във финансовите си отчети.

4.13. Доходи на персонала

По реда на СС 19 „Доходи на наети лица” Дружеството признава следните видове пенсионни и краткосрочни възнаграждения на персонала:

- краткосрочни доходи – тези, които стават напълно изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях.

Дружеството признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени в замяна на труда им за изминалия отчетен период. Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за пенсионното, здравно и срещу безработица осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с осигурителния кодекс.

- доходи след напускане и други дългосрочни доходи – платими при прекратяване на трудовото или служебното правоотношение преди нормалния срок на пенсиониране или в рамките на 12 и повече месеца след края на периода, през който заетите са положили съответния трудов или служебен стаж.

Съгласно Кодекса на труда и Колективния трудов договор дружеството е задължено да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение.

По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на СС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите години, дисконтирани към настоящия момент. Изчислението на размера на тези задължения е оценено от дружеството с помощта на независим актюер.

Задължението, признато в счетоводния баланс относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Актюерските печалби или загуби се признават за разходи. Всички разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени на ред „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и сумите за некомпенсируемите отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „други задължения“ по недисконтирана стойност, която дружеството очаква да изплати.

4.14. Правителствени дарения и правителствена помощ

Правителствените дарения, както и получените дарения от трети лица, се отчитат при наличие на достатъчно сигурност, че Дружеството ще спазва съпътстващите ги условия и даренията ще бъдат получени.

а) даренията се отчитат като финансиране, освен ако в закон е определен друг ред на отчитане, което финансиране се признава като приход в текущия период, както следва за:

- дарения, свързани с амортизируеми активи - пропорционално на начислените за съответния период амортизации на активи, придобити в резултат на дарението;
- дарения, свързани с неамортизируеми активи - през периодите, през които са отразени разходите за изпълнение на условията по даренията; когато се даряват неамортизируеми дълготрайни активи, дарението (финансирането) се отразява като приход на определена от предприятието база, свързана с условията на дарението (например ако се дарява земя при условия за построяване на сграда върху нея, приходът от дарението се признава пропорционално на начислената амортизация на сградата), срокът, през който се признава приходът, не може да бъде по-дълъг от 20 години;
- дарения, свързани с преотстъпени данъци - през периодите, през които са отразени разходите за изпълнение на условията по преотстъпването на данъците.

б) Отчитане на опростените данъци и заеми:

- опростени данъци се отразяват като приходи за периода, в който е направено опрощаването, когато те текущо са били отразени като разход за дейността, опростени данъци от печалбата се отчитат в увеличение на неразпределената печалба или в намаление на непокрытата загуба;
- опростените заеми без условия се отчитат като текущи приходи, опростените заеми при определени условия се отчитат като финансиране.

в) в приложението към финансовия отчет се оповестяват:

- за правителствените дарения и за дарения от трети лица: условията, съпровождащи получаването им; критериите за признаването им като текущ приход; размерът на получените средства; неизпълнените условия и непредвидимите събития, попречили на изпълнението на условията (ако има такива);
- за другите форми на правителствена помощ - формата и видът на помощта.

4.15. Лизинг

Разграничаването между финансов и експлоатационен лизинг при представянето им във финансовите отчети се извършва по реда на СС 17 и в съответствие с принципа „предимство на съдържанието пред формата“.

а) като договор за финансов лизинг се отчитат договорите, при които наемодателят прехвърля на Дружеството (наемател) в значителна степен всички рискове и изгоди, свързани със собствеността на актива. В началото финансовият лизинг се признава като актив и пасив в баланса.

- активите, придобити с финансов лизинг, се признават с размер равен на справедливата стойност на актива или, ако е по-нисък, по сегашната стойност на минималните лизингови плащания;
- задължението се отчита по определената в договора обща сума на лизинговите плащания;
- разликата между справедливата стойност (или сегашната стойност на минималните лизингови плащания) и определената в договора обща сума на лизинговите плащания се отчита като финансов разход за бъдещи периоди;
- като текущ финансов разход за периода се признава част финансовия разход за бъдещи периоди, пропорционален на относителния дял на минималните лизингови плащания за периода в общата сума на лизинговите плащания.

б) по договори за експлоатационен лизинг Дружеството отчита договори, по които е наемател на активи.

- плащанията по експлоатационен лизинг се признават като разход за външни услуги на база линейния метод за времето на продължителност на лизинговия договор;
- когато в лизинговият договор освен наемните плащания се предвиждат и допълнителни плащания – ремонти, подобрения, застраховки и др.п., те се отчитат отделно от наема.

4.16. Търговски и други задължения

Търговските и другите задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Лихвените заеми и кредити се отчитат първоначално по цена на придобиване, намалена с присъщите разходи за транзакцията.

След първоначалното признаване, лихвените заеми и кредити се отчитат по амортизируема стойност, като всяка разлика между номинал и размера на падеж се отчита като разход през периода на ползване на заема на база ефективния лихвен процент.

4.17. Приходи

а) основните източници на приходи в дружеството са от предоставяне на авиационни услуги, продажба на продукция и други стоково-материални запаси. Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от дружеството и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

- при предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за нейното приключване;
- при продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават у купувача.
- б) приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.
- нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други приходи/(загуби) от дейността”.
- при продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви
- в) финансовите приходи се представят отделно в отчета за приходите и загубите и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, нетна печалба от курсови разлики от преоценка на заеми в чуждестранна валута, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа и дялове, в т.ч. дивиденди.
- приходите от лихви се признават текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от актива, и включва разликата между отчетната стойност на дълговото вложение и сумата му на падежа.
- Дивидентите се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

4.18. Ефекти от промените във валутните курсове

В края на всеки отчетен период Дружеството извършва текуща оценка на валутните активи и пасиви по заключителните курсове на БНБ.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет е извършена оценка на валутните активи и пасиви по заключителните курсове представени в пояснителна бележка № 3.8.

4.19. Фундаментални грешки

Грешка, свързана с представяне на финансово-счетоводна информация за предходни периоди, се класифицира като фундаментална, когато повлиява съществено на информацията във финансовия отчет за един или повече периоди и той не може да се счита за достоверен към датата на неговото публикуване.

По смисъла на СС 8 „Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика” Дружеството е възприело „Препоръчителния подход”:

- фундаментална грешка, която е свързана с предходни периоди, се отчита през текущия период чрез увеличаване или намаляване на салдото на неразпределената печалба от минали години. Сравнителната информация от предходния отчетен период следва да се преизчисли;
- когато намалението на неразпределената печалба е по-голямо от салдото на неразпределената печалба преди намалението, разликата се отчита като непокрита загуба от минали години.

Дружеството оповестява във финансовия отчет:

- естеството на фундаменталната грешка;
- размера на корекцията (преизчислението) по позиции за текущия период и за предходния период;
- размера на корекцията (преизчислението) по позиции, свързани с периоди, предходни на предходния период;
- факта, че сравнителната информация е била преизчислена.

4.20. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави значими преценки и редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети.

Действителните резултати могат да се различават от преценките, предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати

4.21. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

а) Обезценки

- за загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба.
- за да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци.

б) Полезен живот на амортизируеми активи

- Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период. Към 31 декември ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството.
- действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

в) Материални запаси

- материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност.
- при определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

г) Обезценка на кредити и вземания

- ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др.
- ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

д) Задължение за изплащане на дефинирани доходи (обезщетения) при пенсиониране

- ръководството оценява веднъж годишно задължението за изплащане на обезщетения при пенсиониране.
- действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност.

е) Провизии

- когато е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължения по съдебни спорове, дружеството признава провизии.

- провизията се базира на най-добрата оценка дадена от юридическите съветници на дружеството, която може да се различава от действителната стойност на вероятното задължение.
- Дружеството е ответник по съдебни дела към датата на издаване на настоящия финансов отчет.

4.22. Промени в счетоводната политика

Дружеството извършва промени в счетоводната политика само когато това се изисква по закон, от счетоводни стандарти, или ако промяната ще доведе до по-подходящо представяне на събитията или сделките във финансовите отчети на предприятието.

Не е промяна на счетоводната политика приемането на счетоводна политика за събития и сделки, които се различават по същество от случилите се преди това събития или сделки, и приемането на нова счетоводна политика за събития и сделки, които не са се случвали преди това или са били незначителни.

Промяната в счетоводната политика, произтичаща от приемането на нов или от изменението или допълнението на съществуващ счетоводен стандарт, се отчита съгласно изискванията, посочени в новия или в изменения счетоводен стандарт, ако такива са определени.

Когато в съответния счетоводен стандарт не са определени изисквания за отчитане на промяната в счетоводната политика, тя се отчита съгласно изискванията на СС 8.

По смисъла на СС 8 „Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика“ Дружеството е възприело „Препоръчителния подход“:

- промяната в счетоводната политика се прилага с обратна сила - всяка корекция вследствие на промяната трябва да бъде отразена като корекция на салдото на неразпределената печалба от минали години.
- сравнителната информация трябва да бъде преизчислена.
- разликата от преизчисляване на разходите за данъци в отчета за приходите и разходите за предходния период се посочва като корекция на неразпределената печалба (непокритата загуба).
- промяната в счетоводната политика се прилага без обратна сила, когато корекцията на салдото на неразпределената печалба от минали години не може да бъде надеждно определена.

Когато дадена промяна в счетоводната политика има съществен ефект върху текущия или върху предходен период или може да има съществен ефект върху следващи периоди, предприятието оповестява:

- причината за промяната;
- сумата на корекцията за текущия и за предходния период;
- сумата на корекцията, отнасящата се за периоди, предхождащи периода, включен в сравнителната информация;
- фактът, че сравнителната информация е била преизчислена или че това е практически неизпълнимо.

4.23. Събития, настъпили след датата на Годишния финансов отчет

Годишният финансов отчет на „АВИОНАМС“ АД подлежи на одобрение от страна на Съвета на директорите на дружеството.

Всички събития, настъпили след датата на отчета до датата на одобрение от СД, се класифицират в съответствие със СС 10 „Събития настъпили след датата на годишния финансов отчет“, както следва:

а) коригиращи - събития, които доказват събития съществували на датата на финансовия отчет.

Дружеството коригира признатите суми или признава суми, които не са били признати, за да отрази коригиращите събития. Коригиращи събития могат да бъдат:

- заличаване от търговския регистър на клиент, от когото са останали неудовлетворени вземания;
- влязло в сила решение на съда, което потвърждава вземания или задължения на предприятието, но в размери, отличаващи се от признатите в годишния финансов отчет;

- получаване на информация след датата на финансовия отчет, показваща, че даден актив е бил обезценен към датата на финансовия отчет или че сумата на предварително признатата загуба от обезценка за този актив трябва да бъде коригирана;
 - всички събития, които конкретизират стойности на активи или пасиви, за определянето на които предприятието е ползвало към датата на финансовия отчет приблизителни стойности в съответствие с основния счетоводен принцип на начисляването;
 - всички събития, които конкретизират стойности, залежали при определянето на потенциални задължения към датата на финансовия отчет;
 - разкриването на измама или грешка, която показва, че финансовия отчет е недостоверен.
- б) некоригиращи - събития, които са показателни за условия настъпили след датата на годишния финансов отчет. Предприятието не коригира признати суми или не признава суми, които не са били признати, когато са налице некоригиращи събития.
- в) предложените или декларираните след датата на годишния финансов отчет дивиденди (включително на притежатели на инструменти на собствения капитал) не се признават като задължение на датата на финансовия отчет. Те само се оповестяват в приложението към годишния финансов отчет.

4.24. Финансово управление на риска

Дейността на Дружеството е изложена на валутен, кредитен и лихвен риск. Дружеството не може да използва финансови инструменти за намаляването на тези финансовите рискове, поради спецификата на дейност и собственост. Ръководството следи за цялостния риск и търси начини да неутрализира потенциалните им отрицателни ефекти върху финансовите показатели на дружеството

а) Валутен риск

- дейността на Дружеството се осъществява на територията на Република България, но предвид спецификата на основната му дейност има значими разчети по външно-търговски договори, свързани предимно с плащания към доставчици и постъпления от клиенти деноминирани в чуждестранна валута – в щатски долари. Промяната на валутните курсове на международния пазар може да окаже съществено влияние върху финансовите резултати на Дружеството.

б) Кредитен риск

- максималният кредитен риск, свързан с финансовите активи, е до размера на преносната им стойност отразена в Счетоводния баланс на Дружеството.

в) Ликвиден риск

- ликвидния риск се изразява в негативната ситуация Дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. Дружеството няма значителни по размер задължения с настъпил падеж, но за навременно плащане на текущите си задължения, към настоящия момент Дружеството не може да разчита на външно финансиране под формата на договори за заем от кредитни институции.

г) Лихвен риск

- лихвеният риск представлява рискът стойността на лихвоносните задължения на Дружеството да варира вследствие на промени на пазарните лихвени проценти. Дружеството спазва условията на поетите споразумения и ангажименти, поради което този риск е сведен до минимум.

д) Рискове свързани с извънредни /форсмажорни/ обстоятелства

- влиянието на този риск е предвид динамичното изменение на кризисната обстановка, забраната за пътувания от/до редица страни, вкл. обявеното решение да бъдат затворени границите на страните от Европейския съюз, което може да доведе до забавяне на срокове по договорите с клиенти, вкл. до спиране на работата с контрагенти и преминаване на дружеството в режим на принудителен престой за срока на извънредното /форсмажорно/ положение обявено с решение на Народното събрание на 13.03.2020 г. Дружеството предприема необходимите мерки да бъде ограничено разпространението на COVID-19 сред работниците и служителите, при запазване непрекъсваемост на изпълняваната производствена програма, съгласно указанията на Националния оперативен щаб и решенията на МС.

5. ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

5.1. Дълготрайни нематериални активи

Балансовите стойности на Дълготрайните /нетекущи/ нематериални активи (ДНМА) на Дружеството за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

в хиляди лева	Балансова статия „Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи”			„Предоставени аванси и нематериални активи в процес на изграждане”		ДНМА Общо:
	Програмни продукти	Права върху интелектуална собственост	Други	Предоставени аванси за ДНМА	ДНМА в процес на изграждане	
Отчетна стойност						
<u>Салдо към 01.01.2018 г.</u>	32	1 935	75		33	2 075
Новопридобити активи	33	-	2	18	2	55
Отписани активи	-	-	-	-	(35)	(35)
<u>Салдо към 31.12.2018 г.</u>	65	1 935	77	18	-	2 095
Амортизация						
<u>Салдо към 01.01.2018 г.</u>	31	1 512	21	-	-	1 564
Амортизация за периода	16	-	20	-	-	36
На отписаните активи	-	-	-	-	-	-
Загуби от обезценка	-	423	-	-	-	423
<u>Салдо към 31.12.2018 г.</u>	47	1 935	41	-	-	2 023
Балансова стойност към 31.12.2018 г.	18	-	36	18	-	72
Отчетна стойност						
<u>Салдо към 01.01.2019 г.</u>	65	1 935	77	18	-	2 095
Новопридобити активи	-	-	-	-	-	-
Отписани активи	-	-	-	-	-	-
<u>Салдо към 31.12.2019 г.</u>	65	1 935	77	18	-	2 095
Амортизация						
<u>Салдо към 01.01.2019 г.</u>	47	1 512	41	-	-	1 600
Амортизация за периода	17	-	18	-	-	35
На отписаните активи	-	-	-	-	-	-
Загуби от обезценка	-	423	-	-	-	423
<u>Салдо към 31.12.2019 г.</u>	64	1 935	59	-	-	2 058
Балансова стойност към 31.12.2019 г.	1	-	18	18	-	37

Изменение в обезценката на ДНМА:	Сума (в хил. лв.)	
	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Салдо към 1 януари	423	-
Загуби от обезценка	-	423
Салдо към 31 декември:	423	423

През предходния период е обезценена балансовата стойност на нематериален актив по споразумение за НОУ-ХАУ с „ТЕРЕМ” ЕАД – София от 2008 година.

5.2. Дълготрайни материални активи

Балансовите стойности на Дълготрайните /нетекущи/ материални активи (ДМА) на Дружеството за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

в хиляди лева	„Земи и сгради”		„Машини, производствено оборудване и апаратура”	„Съоръ- жения и други”	„Предоставени аванси и материални активи в процес на изграждане”		ДМА Общо:
	Земи	Сгради			Предоставе- ни аванси за ДМА	ДМА в процес на изграждане	
Отчетна стойност							
Салдо към 01.01.2018 г.	1 171	11 574	26 741	2 249	419	1 731	43 885
Новопридобити активи	-	-	83	87	-	592	762
Отписани активи	-	-	-	-	(419)	(170)	(589)
Салдо към 31.12.2018 г.	1 171	11 574	26 824	2 336	-	2 153	44 058
Амортизация							
Салдо към 01.01.2018 г.	-	9 484	26 370	2 034	-	-	37 888
Амортизация за периода	-	434	123	42	-	-	599
На отписаните активи	-	-	-	-	-	-	-
Загуби от обезценка	-	-	-	-	-	503	503
Салдо към 31.12.2018 г.	-	9 918	26 493	2 076	-	503	38 990
Балансова стойност към 31.12.2018 г.	1 171	1 656	331	260	-	1 650	5 068
Отчетна стойност							
Салдо към 01.01.2019 г.	1 171	11 574	26 824	2 336	-	2 153	44 058
Новопридобити активи	-	-	163	15	13	173	364
Отписани активи	-	-	-	(2)	-	(178)	(180)
Салдо към 31.12.2019 г.	1 171	11 574	26 987	2 349	13	2 148	44 242
Амортизация							
Салдо към 01.01.2019 г.	-	9 918	26 493	2 076	-	-	38 487
Амортизация за периода	-	433	133	45	-	-	611
На отписаните активи	-	-	-	(2)	-	-	(2)
Загуби от обезценка	-	-	-	-	-	503	503
Салдо към 31.12.2019 г.	-	10 351	26 626	2 119	-	503	39 599
Балансова стойност към 31.12.2019 г.	1 171	1 223	361	230	-	1 645	4 643

Изменение в обезценката на ДМА:

	Сума (в хил. лв.)	
	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Салдо към 1 януари	503	-
Загуби от обезценка	-	503
Салдо към 31 декември:	503	503

Всички разходи за амортизация и обезценка са включени в Отчета за приходите и разходите на ред „Разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материални и нематериални активи”.

За обезпечаване на задълженията дружеството са учредени следните залози върху ДМА:

- по Договор за търговски заем от 07.06.2016 г. е учреден в полза на „Държавна консолидационна компания“ ЕАД първи по ред особен залог на машини, съоръжения и оборудване, съгласно опис с отчетна стойност 24 095 хил.лв.
- по Договор за банков кредит от 18.12.2013 г. е учреден в полза на „Корпоративна търговска банка“ АД (н) втори по ред особен залог върху машини, съоръжения и оборудване, съгласно опис с отчетна стойност 3 909 хил.лв., който не е заличен от страна на синдиците на банката.

За обезпечаване на отпаднало вземане в размер на 19 444 хил.евро, от страна на „Корпоративна търговска банка“ АД (н) има наложени (и към момента също незаличени) възбрани върху всички притежавани от дружеството недвижими имоти (земи и сгради, описани в констативен нотариален акт №139, том 77 от 13.09.2015 г.) по описа на Служба по вписвания – гр. Пловдив, както следва:

- вх.рег.№ 19076/26.06.2015 г., т.4. № 269/2015, дв.вх.рег. № 18653 от 26.06.2015 г.;
- вх.рег.№ 11943/22.04.2016 г., т.3. № 283/2016, дв.вх.рег. № 11686 от 22.04.2016 г.

Дълготрайните материални активи в процес на изграждане са прегледани за индикации за обезценка. За части от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за завършването им с цел въвеждането им в употреба или реализацията им чрез продажба, се обезценяват.

5.3. Инвестиции

Инвестициите в дъщерните предприятия са отразени във финансовите отчети на дружеството за предходните отчетни периоди по метода на себестойността – цена на придобиване. Дъщерните предприятия не са осъществявали дейност през тези предходни отчетни периоди.

През предходната 2018 г. Дружеството е сключило договор с назначения ликвидатор на „Консорциум АВИОНАМС“ АД (в ликвидация) и съгласно решение на ОСА на дъщерното дружество е поело ангажимент да покрива разходите по ликвидацията.

Предвид липсата на вземания и задължения на „Консорциум АВИОНАМС“ АД (л), вкл. към държавата съгласно издадено удостоверение от ТД-НАП Пловдив, оценката на ръководството на „АВИОНАМС“ АД за размера на тези условни пасиви е, че не са съществени и няма да окажат влияние на финансовото състояние на Дружеството.

Във връзка с липсата на реални активи в дъщерните предприятия, съгласно решение на СД на „АВИОНАМС“ АД, през предходната 2018 година, инвестициите на Дружеството в тях са обезценени до пълния размер на дяловото участие. През отчетната 2019 г. приключи ликвидацията на дъщерното дружество „Консорциум АВИОНАМС“ АД – заличен търговец, считано от 2 май - датата на вписване в Търговския регистър при Агенцията по вписванията.

Балансовите стойности на инвестициите в дъщерни предприятия на Дружеството за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	31.12.2019 г. хил. лв.	Участие /дял-%	31.12.2018 г. хил. лв.	Участие /дял-%
„Консорциум АВИОНАМС“ АД (л) Пловдив, ЕИК 201755420 – заличено 2019 г.	-	-	35	70%
„Сън Сити Пропърти Мениджмънт“ ЕООД София, ЕИК 175269033	5	100%	5	100%
Обезценка на финансови активи (дялове)	(5)		(40)	
Балансова стойност към края на периода	-		-	

5.4. Свързани лица и сделки с тях

Свързаните лица на дружеството включват неговия действителен собственик, дъщерни и асоциирани предприятия, ключовия управленски персонал и други свързани лица от групата ДКК ЕАД към Министерството на икономиката, описани по-долу. Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица, през представените във финансовия отчет периоди, не са извършвани при специални условия.

5.4.1. Идентификация на свързаните лица

„АВИОНАМС“ АД, оповестява следните свързани лица към 31.12.2019 г.:

1. „Държавна консолидационна компания“ ЕАД, гр. София, ЕИК 121031861 - мажоритарен акционер.

2. Дружества от групата (под контрола) на „ДКК“ ЕАД:

- 2.1. „Вазовски машиностроителни заводи“ ЕАД, гр. Сопот, ЕИК 129007111;
- 2.2. „Кинтекс“ ЕАД, гр. София, ЕИК 000725995;
- 2.3. „НИТИ“ ЕАД, гр. Казанлък, ЕИК 833066695;
- 2.4. „Ел Би Булгарикум“ ЕАД, гр. София, ЕИК 831622969;
- 2.5. „Монтажи“ ЕАД, гр. София, ЕИК 831629999;
група „Монтажи“ ЕАД „Монтажи-София“ ЕООД, ЕИК 131304618
- 2.6. „Еко Антрацит“ ЕАД, гр. София, ЕИК 122017149;
- 2.7. „Екоинженеринг-РМ“ ЕООД, гр. София, ЕИК 121283500;
- 2.8. „Национален институт за изследване на вино, спиртни напитки и етерични масла“ ЕООД, гр. София, ЕИК 200280180;
- 2.9. „Институт по маркетинг“ ЕООД, гр. София, ЕИК 204847660, вкл. до датата на вливане:
- „МК“ ЕООД (л), гр. София, ЕИК 831635347, считано от 27.09.2019 г.;
- 2.10. „Сертификация“ ЕООД, гр. София, ЕИК 204832781;
- 2.11. „Булгарплодекспорт“ ЕООД, гр. София, ЕИК 000646170;
- 2.12. „Електронекспорт“ ЕООД (л), гр. София, ЕИК 831644232;
- 2.13. „Стопански търговски комплекс“ ЕООД (л), гр. София, ЕИК 121711366;
- 2.14. „Учебно консултантски комплекс“ ЕООД (л), гр. София, ЕИК 111510322;
- 2.15. „Овча купел“ ЕООД (л), гр. София, ЕИК 121825117;
- 2.16. „Консолид Комерс“ ЕАД (л), гр. София, ЕИК 121631728;
- 2.17. „Горубсо – Рудозем“ ЕАД (н), гр. Рудозем, ЕИК 120057694;
- 2.18. „Тежко машиностроене“ АД (л), гр. София, ЕИК 117001314;
- 2.19. „Летище Стара Загора“ ЕООД, гр. Стара Загора, ЕИК 204802925, до 04.12.2019 г., след която дата, същото е преобразувано чрез вливане в „ДКК“ ЕАД.

3. Дружества от групата на „АВИОНАМС“ АД:

- 3.1. „Сън Сити Пропърти Мениджмънт“ ЕООД, гр. София, ЕИК 175269033 – без дейност от 2015 г. до момента;
- 3.2. „Консорциум Авионамс“ АД, гр. Пловдив, ЕИК 201755420 – без дейност в предходни отчетни периоди и заличен търговец, считано от 02.05.2019 г. на настоящия отчетен период.

5.4.2. Сделки със свързани лица

Сделките със свързани лица за представените отчетни периоди:

- получени/върнати търговски заеми;
- разходи за лихви по търговски заеми;
- разходи по търговски сделки, ползвани услуги;
- възнаграждения на ключов управленски персонал.

а) Дружеството е получило следните търговски заеми от свързани лица:

в хиляди лева	Задължение към 1 януари		Получени кредити	Начислени лихви	Плащания през периода		Задължение към 31 декември	
	главница	лихва			главница	лихви	главница	лихви
<u>Предходен отчетен период</u>								
„ДКК” ЕАД								
- Договор от 07.06.2016 г.	9 627	-	-	439	5 227	439	4 400	-
„Ел Би Булгарикум” ЕАД								
- Договор от 19.04.2018 г.	-	-	800	4	800	4	-	-
Общо за 2018 г.:	9 627	-	800	443	6 027	443	4 400	-
<u>Текущ отчетен период</u>								
„ДКК” ЕАД								
- Договор от 07.06.2016 г.	4 400	-	-	230	1 090	230	3 310	-
и ДС № 7 от 30.01.2020 г.	-	-	10 649	-	-	-	10 649	-
Общо за 2019 г.:	4 400	-	10 649	230	1 090	-	13 959	-

С писмо № ФСД-23-415 от 16.12.2019 г. „ДКК“ ЕАД е предявило вземане придобито по Договор от 29.11.2019 г. за продажба на имуществени права от масата на несъстоятелността на „КТБ“ АД (н).

Съветът на директорите на „АВИОНАМС“ АД с Протокол № 27 от 17.12.2019 г. е взело решение да предложи на „ДКК“ ЕАД, задължението да бъде изплатено чрез увеличаване размера на паричния заем, предоставен по Договора за търговски заем от 07.06.2016 г. Считано от тази дата задълженията на Дружеството към „КТБ“ АД (н) по Договори за банкови кредити от 09.01.2012 г. и 21.12.2012 г. са класифицирани като Задължения към предприятия от група в настоящия отчетен период – към 31.12.2019 г.

За предходния отчетен период - към 31.12.2018 г., общия размер на задълженията към „КТБ“ АД (н) са оповестени в бележка № 5.12.1. „Задължения към финансови предприятия”.

Изискуемостта на задълженията, свързани с търговски заеми е, както следва:

в хиляди лева	Текущ период			Предходен период		
	Задължения към 31.12.2019 г.	Краткосрочна част	Дългосрочна част	Задължения към 31.12.2018 г.	Краткосрочна част	Дългосрочна част
Свързано лице						
„ДКК“ ЕАД						
- за главница	13 959	1 959	12 000	4 400	400	4 000
- за лихви	-	-	-	-	-	-
Общо:	13 959	1 959	12 000	4 400	400	4 000

б) Разходи за лихви по търговски заеми

в хиляди лева	през 2019 година		през 2018 година	
	начислени лихви	платени лихви	начислени лихви	платени лихви
Свързано лице				
„ДКК“ ЕАД				
Договор от 07.06.2016 г.	230	230	439	439
„Ел Би Булгарикум“ ЕАД				
Договор от 19.04.2018 г.	-	-	4	4
Общо:	230	230	443	443

в) Търговски сделки, ползвани услуги

в хиляди лева	Вид на сделката:	Текущ период		Предходен период	
		Стойност на сделката	Задължения към 31.12.2019 г.	Стойност на сделката	Задължения към 31.12.2018 г.
„ВМЗ“ ЕАД, гр. Сопот	услуга /транспортна/	1	-	-	-
„НИТИ“ ЕАД, гр. Казанлък	покупка /продукция/	2	-	-	-
Общо:		3	-	-	-

Дружеството няма сделки със свързани лица през предходната 2018 година.

г) Ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва Изпълнителния директор и членовете на Съвета на директорите.

До 20 март на предходната 2018 г. Дружеството се управлява от Съвет на директорите в състав:

- инж. Йордан Новаков – представляващ /изпълнителен член на СД;
- инж. Камен Йорданов – председател на СД и директор ТИД в Дружеството..
- Петър Радев – член на СД и експерт-маркетинг в Дружеството;

За периода от 20.03.2018 г. до 31.12.2018 г. и към момента на изготвяне на настоящия отчет:

- инж. Йордан Новаков – представляващ /изпълнителен член на СД;
- Атанас Христов Тодоров – председател на СД;
- Людмила Тодорова Димитрова – член на СД.

За периода от 1 януари до 20 март на 2018 г. Изпълнителния директор е единствения член на СД, който получава възнаграждение по Договор за управление и контрол. Съгласно решение на ОСА от 20.03.2018 г., членовете на СД получават възнаграждения по Договори за управление и контрол при условията на чл.33 от Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала, приет с ПМС № 112 от 23.05.2003 г.

Възнагражденията на ключовия управленски персонал са включени в Отчета за приходи и разходи в статия „Разходи за персонала“. Задълженията към ключовия управленски персонал са включени в балансови статии „Други задължения“ - към персонала и осигурителни задължения.

в хиляди лева	Текущ период			Предходен период		
	Сума разходи	Изплатени /признати суми	Задължения към 31.12.2019 г.	Сума разходи	Изплатени /признати суми	Задължения към 31.12.2018 г.
Разходи за персонала – възнаграждения на органи за управление, в т.ч.:						
- за възнаграждения	140	129	11	118	107	11
- за компенсируеми отпуски по СС 19	3	3	3	3	3	3
- за обезщетения по КТ	-	-	-	36	36	-
Разходи за осигуровки по възнаграждения на органи за управление, в т.ч.:						
- на възнаграждения	13	12	1	8	7	1
- на компенсируеми отпуски по СС 19	-	-	-	-	-	-
Общо:	156	144	15	165	153	15

Извън начислените и оповестени суми, определени съгласно приложимите правила, и признати като разходи за краткосрочни доходи на ключов управленски персонал, не са осъществявани други сделки и плащания.

5.5. Отсрочени данъци

Всички отсрочени данъчни активи (включително данъчни загуби и други данъчни кредити) са включени в баланса на Дружеството. При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще с оглед възможността дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба от основната си дейност.

Движението и балансовата стойност на признатите активи (+) / пасиви (-) по отсрочени данъци през представените отчетни периоди, са представени в таблицата по-долу:

в хиляди лева	Текущ период			Предходен период		
	Начално салдо на 1.1.2019 г.	Признати Активи (Пасиви)	Крайно салдо към 31.12.2019 г.	Начално салдо на 1.1.2018 г.	Признати Активи (Пасиви)	Крайно салдо към 31.12.2018 г.
Временна разлика от амортизация - разлика м/у балансови стойности на ДА по САП и ДАП	(128)	9	(119)	(129)	1	(128)
Данъчни загуби	33	(33)	-	776	(743)	33
Провизии за компенсируеми отпуски по СС 19	35	(1)	34	29	6	35
Провизии за разходи при пенсиониране по СС 19	52	-	52	-	52	52
Провизии по обезценки	273	(3)	270	34	239	273
в т.ч.: на продукция и незавършено производство	145	-	145	-	145	145
- на разходи за ДМА по стопански начин	50	-	50	-	50	50
- на вземания	69	-	69	34	35	69
- на стоки	5	-	5	-	5	5
- на инвестиции	4	(3)	1	-	4	4
Общо отсрочени данъчни активи:	265	(28)	237	710	(445)	265

Всички отсрочени данъчни активи (включително данъчни загуби и други данъчни кредити) са включени в баланса на Дружеството. При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще с оглед възможността дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба от основната си дейност.

5.6. Стоково-материални запаси

Отчетната стойност на стоково-материалните запаси, към датата на предходния годишен финансов отчет за 2018 г., е в общ размер от 20 602 х.лв. Стоково-материалните запаси, признати в баланса на Дружеството в края на текущия отчетен период – към 31.12.2019 г., могат да бъдат анализирани по основни групи, както следва:

Стоково-материални запаси (СМЗ):	Сума (в хил. лв.)	
	към 31.12.2019 г.	към 31.12.2018 г.
Материали	7 403	8 524
Незавършено производство	11 652	9 732
Готова продукция и стоки, в т.ч:	2 257	2 341
- готова продукция	2 181	2 286
- стоки	76	55
Предоставени аванси за доставка на СМЗ	171	5
Общо:	21 483	20 602

Материалите включват:	Сума (в хил. лв.)	
	към 31.12.2019 г.	към 31.12.2018 г.
- основни материали – за услуги по ремонта на авиационна техника и за производство на МСП	6 985	8 088
- спомагателни материали	159	160
- гориво-смазочни материали на склад	104	120
- ремонтно-монтажен инструмент /РМИ/ на склад	69	69
- резервни части за ремонт на собствени активи	63	62
- други материали	23	25
Общо:	7 403	8 524

Незавършеното производство включва:	Сума (в хил. лв.)	
	към 31.12.2019 г.	към 31.12.2018 г.
- в основната дейност – услуги по ремонта на авиационна техника и производство на МСП и полуфабрикати	12 809	10 882
- в спомагателни звена – изработка на ДМА, РМИ, поддръжка и ремонт на собствени активи	44	51
- обезценка на незавършено производство (натрупани разходи по ремонт на собствена авиационна техника в основната дейност)	(1 201)	(1 201)
Общо:	11 652	9 732

Готовата продукция и стоките включват:	Сума (в хил. лв.)	
	към 31.12.2019 г.	към 31.12.2018 г.
- полуфабрикати и Материали собствено производство /МСП/ по ремонта на авиационна техника на склад	1 948	2 055
- готова продукция за продажба на склад	338	337
- обезценка на готова продукция (залежала гражданска продукция, помощни средства за хора в неравностойно положение)	(105)	(106)
- стоки за продажба на склад	126	105
- обезценка на стоки (залежали двигатели за мотокари по прекратен договор за съвместна дейност)	(50)	(50)
- обездвижена специална продукция на склад	138	138
- обезценка на обездвижената продукция (по отпаднали заявки/наряди от МО)	(138)	(138)
Общо:	2 257	2 341

Всички налични към края на периода СМЗ са представени в баланса по себестойност, намалена с направените обезценки. През 2019 година и към датата на съставяне на настоящия отчет стоково-материални запаси не са предоставяни като обезпечение на задължения на Дружеството.

От извършения преглед на резултатите от инвентаризацията в края на 2019 г. и анализа на направените тестове за обезценка на различните групи СМЗ, ръководството на Дружеството е счело, че към 31.12.2019 година няма условия за обезценка до нетна реализируема стойност на останалите СМЗ, извън тези, за които по-долу е оповестена направената обезценка за съответната група материален запас. Там където са били налице обективните условия за обезценка на СМЗ, съответно за тяхното бракуване, решението на ръководството е одобрено с протоколи от Съвета на директорите.

Изменение в обезценката на СМЗ:	Сума (в хил. лв.)	
	за 2019 г.	за 2018 г.
Салдо към 1 януари	1 495	-
Загуби от обезценки през периода	-	1 495
Отписана обезценка през периода	(1)	-
Салдо към 31 декември:	1 494	1 495

5.7. Търговски и други вземания

Към датата на финансовия отчет търговските и други вземания на Дружеството имат следния състав:

в хиляди лева	към 31.12.2019 г.			към 31.12.2018 г.		
	Сума на вземането	Изискуемост до 12 месеца	над 12 месеца	Сума на вземането	Изискуемост до 12 месеца	над 12 месеца
Вземания от клиенти и доставчици, в т.ч.:	2 912	2 587	-	1 737	1 411	-
- клиенти	330	5	-	341	15	-
- доставчици по аванси за СМЗ	2 045	2 045	-	124	124	-
- доставчици по аванси, извън тези за ДА и СМЗ	537	537	-	1 272	1 272	-
Обезценка на търговски вземания (от клиенти)	(325)	-	-	(326)	-	-
Общо търговски вземания след обезценка:	2 587	2 587	-	1 411	1 411	-
Вземания по търговски заеми	221	-	-	221	-	-
Обезценка (отписване) на вземания по търговски заеми	(221)	-	-	(221)	-	-
Общо вземания по заеми след обезценка:	-	-	-	-	-	-
Други вземания, в т.ч.:	1 503	1 352	-	1 428	1 278	-
- данъци за възстановяване	258	258	-	363	363	-
- депозити в ТУ Пловдив по внос	500	500	-	511	511	-
- съдебни вземания	592	590	-	401	401	-
- присъдени вземания	149	-	-	149	-	-
- депозити в доставчици и др.	4	4	-	4	3	-
Обезценка на други вземания (съдебни и присъдени вземания)	(151)	-	-	(150)	-	-
Общо Други вземания след обезценка:	1 352	1 352	-	1 278	1 278	-
ОБЩО обезценка (отписване) на вземания в края на периода	(697)	-	-	(697)	-	-
- в т.ч. отписани	(1)	-	-	-	-	-
Общо Търговски и други вземания след обезценка:	3 939	3 939	-	2 689	2 689	-

Търговските и други вземания са прегледани за индикации за обезценка.

Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват.

**Изменение в обезценката на търговските и
други вземания:**

Салдо към 1 януари

Загуби от обезценки през периода

Отписана обезценка през периода

Салдо към 31 декември:

Сума (в хил. лв.)

за 2019 г.

за 2018 г.

697

343

1

354

(1)

-

697

697

5.8. Пари и парични еквиваленти

Компонентите на паричните наличности и паричните еквиваленти, представени в баланса на Дружеството, включват:

Сума (в хил. лв.)

към 31.12.2019 г.

към 31.12.2018 г.

Парични средства в брой, в т.ч:

19

34

- в лева BGN

6

13

- във валута EUR

1

-

- във валута USD

12

21

Парични средства в безсрочни (разплащателни)

3 472

4 696

банкови сметки, в т.ч:

- в лева BGN

49

14

- във валута EUR

432

27

- във валута USD

2 991

4 655

Парични средства в краткосрочни депозити в лева

-

265

Общо:

3 491

4 995

Притежаваните от Дружеството валутни наличности в EUR са представени в лева при фиксиран курс на БНБ 1.95583 BGN за 1 EUR.

Валутните наличности в щатски долари са представени в лева при заключителен курс на БНБ към 31.12.2019 г.: **1.74099** BGN за 1 USD (към 31.12.2018 г.: **1.70815** BGN за 1 USD).

5.9. Разходи за бъдещи периоди

Разходите за бъдещи периоди включват:

Сума (в хил. лв.)

към 31.12.2019 г.

към 31.12.2018 г.

- по сключени годишни застраховки на активи и застраховки на персонала

14

13

- абонаменти такси по договори за обслужване на материални и нематериални активи, както и на програмното осигуряване

4

3

- по сключени договори за конструктивно-технологично съпровождане на ремонта на вертолет

219

41

Общо:

237

57

5.10. Капитал

Регистрираният капитал на „АВИОНАМС“ АД към 31.12.2019 г. възлиза на 56 469 069 лв. и е разпределен в 2 091 447 броя акции с номинална стойност 27 лв., както следва:

Акционер:	Дял от капитала %	Брой акции	Номинална стойност в лева
„ДКК“ ЕАД - София	99.97 %	2 090 729	56 449 683.00
Други 8 (осем) ЮЛ общо	0.03 %	718	19 386.00
Общо:	100 %	2 091 447	56 469 069.00

5.11. Резерви

Резервите на Дружеството включват:	Сума (в хил. лв.)	
	към 31.12.2019 г.	към 31.12.2018 г.
Законови резерви в началото на периода	165	-
Изменение през периода	356	165
Общо резерви в края на периода:	521	165

С протокол на редовното Общо събрание на акционерите от 21.06.2019 г. за приемане на Годишния финансов отчет за 2018 г. е взето решение за разпределение на печалбата на дружеството за годината приключваща към 31.12.2018 г.

Съгласно решението на ОСА са заделени законови резерви в размер на 356 хил.лв. и с остатъка от печалбата е покрита загуба от минали години.

5.12. Задължения

Към датата на финансовия отчет задълженията на Дружеството имат следния състав:

	Сума (в хил. лв.)					
	към 31.12.2019 г.			към 31.12.2018 г.		
	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година
1. Задължения към финансови предприятия	8	8	-	10 460	10 460	-
2. Получени аванси	4 041	4 041	-	3 452	3 452	-
3. Задължения към доставчици	40	40	-	71	71	-
4. Задължения към предприятия от група	13 959	1 959	12 000	4 400	400	4 000
5. Други задължения, в т.ч.:	2 162	2 162	-	2 155	2 155	-
а) задължения към персонала	551	551	-	564	564	-
б) осигурителни задължения	173	173	-	172	172	-
в) други задължения към бюджета	93	93	-	69	69	-
г) други търговски задължения	1 345	1 345	-	1 350	1 350	-
Общо задължения:	20 210	8 210	12 000	20 538	16 538	4 000

5.12.1. Задължения към финансови предприятия

В предходните си финансовите отчети, Дружеството представя като текущи задълженията си към „Корпоративна Търговска Банка” АД (в несъстоятелност) /”КТБ” АД (н)/, предвид тяхната изискуемост на база правно основание. Размерите на задълженията към „КТБ” АД (н) по двата договора за заем, са признавани в баланса на Дружеството и оповестени по-долу към 31.12.2018 г., съгласно подписано споразумение с представляващите синдици на банката от 9 ноември 2015 г., одобрено от Фонда за гарантиране на вземанията.

	към 31.12.2019 г.			към 31.12.2018 г.		
в хиляди лева	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година
1. Задължения към „КТБ” АД (н),						
в т.ч.:	-	-	-	10 451	10 451	-
а) по договор от 09.01.2012 г.						
за 8 150 000 USD, вкл.:	-	-	-	4 912	4 912	-
- 2 718 189.30 USD остатък главница						
б) по договор от 21.12.2012 г.						
за 9 050 000 BGN, вкл.:	-	-	-	5 539	5 539	-
- 4 983 910.97 BGN остатък главница						
2. Задължения по лизингови вноски	8	8	-	9	9	-
Общо задължения към финансови предприятия:	8	8	-	10 460	10 460	-

Съгласно съобщения на синдиците на „КТБ“ АД (н) за продажби чрез търгове с тайно наддаване на кредитни експозиции, оценката на банката в несъстоятелност за вземанията от „АВИОНАМС“ АД по двата договора за заем, предмет на осребряване на тези търгове, е в общ размер от 14 769 100 лева. На последното обявено съобщение през настоящия отчетен период - от 09.10.2019 г., под търг № 1 за кредитната експозиция на дружеството е обявена начална цена, от която да започне продажбата в размер на 25% от т.н. „първоначалната оценка“, представляващо **3 692 275.00** лв.

В продължение на преговорите от 2015 г., през 2016 г. бяха постигнати договорености между Дружеството, синдиците на банката и ръководството на „Българска банка за развитие” АД за дългосрочно финансиране на дружеството по изпълнение на договора с NSPA, включващо рефинансиране на дълга по споразумението от 9.11.2015 г. към „КТБ” АД (н). Предвид договореностите, ръководството на дружеството не счита за обоснована обявяваната от синдиците т.н. „първоначална оценка” на търговете в периода от 2017 г. до 09.10.2019 г. – завишена с 41% над стойността от споразумението с Дружеството. В същото време дружеството е учредило в полза на „КТБ” АД (н) втори по ред особен залог върху машини, съоръжения и оборудване, а върху всички притежавани от дружеството недвижими имоти (земи и сгради) има наложена възбрана от страна на банката.

Вземайки предвид всички описани по-горе обстоятелства, дружеството последователно в годишните финансови отчети за 2016, 2017 и 2018 год., отчита задълженията си към „КТБ” АД (н) съгласно подписаното споразумение, без да включва в баланса си преоценки на основата на последващи „първоначални оценки”, както и да обезценява задължението си на основата на обявени начални цени в публичните търгове и съобщенията за продажба чрез пряко договаряне.

На основание придобито от „ДКК” ЕАД вземане по Договор за продажба на имуществени права от масата на несъстоятелността на „КТБ” АД (н) от 29.11.2019 г., одобрен от УС на Фонда за гарантиране на вземанията със Заповед № 7-0143/27.11.2019 г., считано от 17.12.2019 г. задълженията на Дружеството по двата Договора за банкови кредити от 09.01.2012 г. и 21.12.2012 г. в общ размер от **10 648 834.57 лева**, са класифицирани като Задължения към предприятия от група, както е оповестено в бележка № 5.4.2. „Сделки със свързани лица”.

5.12.2. Получени аванси

<i>в хиляди лева</i>	към 31.12.2019 г.			към 31.12.2018 г.		
	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година
Задължения към клиенти по получени аванси	4 041	4 041	-	3 452	3 452	-
Общо задължения към клиенти:	4 041	4 041	-	3 452	3 452	-

5.12.3. Задължения към доставчици

<i>в хиляди лева</i>	към 31.12.2019 г.			към 31.12.2018 г.		
	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година
Задължения към доставчици по получени доставки	40	40	-	71	71	-
Общо задължения към доставчици:	40	40	-	71	71	-

5.12.4. Задължения към предприятия от група

<i>в хиляди лева</i>	към 31.12.2019 г.			към 31.12.2018 г.		
	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година
Задължение към: „ДКК“ ЕАД по заем от 07.06.2016 г. и ДС № 7 от 31.01.2020 г.	13 959	1 959	12 000	4 400	400	4 000
Общо задължения към предприятия от група:	13 959	1 959	12 000	4 400	400	4 000

5.12.5. Други задължения

<i>в хиляди лева</i>	към 31.12.2019 г.			към 31.12.2018 г.		
	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година	Сума	Изискуемост до 1 година	над 1 година
а) задължения към персонала, в т.ч.:	551	551	-	564	564	-
- възнаграждения за посл. месец	298	298	-	298	298	-
- компенсируеми отпуски, СС 19	253	253	-	266	266	-
б) осигурителни задължения, в т.ч.:	173	173	-	172	172	-
- в/у текущи възнаграждения	123	123	-	119	119	-
- в/у комп. отпуски, съгл. СС 19	50	50	-	53	53	-
в) други задължения към бюджета, в т.ч.:	93	93	-	69	69	-
- данъци в/у трудови доходи	88	88	-	65	65	-
- данъци по чл.204 от ЗКПО	5	5	-	4	4	-
г) други търговски задължения, в т.ч.:	1 345	1 345	-	1 350	1 350	-
- по договори за цесия	1 341	1 341	-	1 341	1 341	-
- членски внос, гаранции и други подобни	4	4	-	9	9	-
Общо други задължения:	2 162	2 162	-	2 155	2 155	-

5.13. Задължения към персонала

Към датата на всеки финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващи се компенсиреми отпуски, която се очаква да бъде заплатена като резултат от неизползваното право на отпуск. В сумата са включени приблизителната оценка на разходите за възнаграждения и на разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване за сметка на работодателя. Съгласно СС 19 сумите се признават през отчетения период като „Разходи за персонала” в Отчета за приходите и разходите, и като „Задължения към персонала и към осигурителни институции” в Счетоводния баланс.

	Сума (в хил. лв.)	
	към 31.12.2019 г.	към 31.12.2018 г.
Задължения за компенсиреми отпуски към 1 януари	266	228
Признати за ползвани през периода отпуски	(225)	(178)
Начислени разходи за неползвани отпуски	212	216
Задължения към персонала по СС 19 в края на периода:	253	266
Задължения за осигуровки върху компенсиреми отпуски към 1 януари	53	44
Признати за ползвани през периода отпуски	(45)	(34)
Начислени разходи за осигуровки върху компенсиреми отпуски	42	43
Задължения към осигурителни институции по СС 19 в края на периода:	50	53
Общо задължения за компенсиреми отпуски по СС 19 в края на периода:	303	319

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителя е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер от две до шест брутни работни заплати по Кодекса на труда и до шест брутни работни заплати по Колективен трудов договор за продължителен стаж в дружеството.

<i>Задължения за доходи при пенсиониране</i>	Сума (в хил. лв.)	
	към 31.12.2019 г.	към 31.12.2018 г.
Провизии за пенсиониране в началото на годината	518	-
Изменение на провизията за служителите, навършващи възрастта за пенсиониране	50	518
Изплатени обезщетение на персонала	(49)	-
Задължения за доходи на персонала при пенсиониране, признати в баланса към края на периода	519	518

При изчисляване на настоящата стойност на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи по текущия труд стаж са спазени изискванията на СС 19 за използване на кредитния метод за прогнозираните единици.

За целите на дисконтирането е използван ефективен годишен лихвен процент 1.0%. Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10- годишен матуритет) в съответствие с препоръките на СС 19.

Оценката към 31.12.2019 г. обхваща работещите в предприятието 184 лица. Следва да се има предвид, че пресметнатите задължения са за срок до 2062 г., когато се очаква и най-младият към 31.12.2019 г. член на персонала да се пенсионира.

<i>в хиляди лева</i>	Суми при пенсиониране по възраст и стаж	Суми при пенсиониране по болест	ОБЩА СУМА
Разход за лихви	5	-	5
Разход за текущ стаж	43	-	43
Нетна актюерска (печалба) загуба, призната през периода съгласно политиката за признаването ѝ	-	2	2
Разход, признат в отчета за приходите и разходите	48	2	50

5.14. Разходи

Категория разходи по своята същност:

	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
1. Разходи за материали	4 715	17 411
2. Разходи за външни услуги	9 611	5 251
3. Разходи за персонала, в т.ч.:	5 893	5 920
- признати разходи за компенсируеми отпуски	248	259
- провизии за разходи при пенсиониране съгл. СС 19	50	518
4. Разходи за амортизации и обезценки, в т.ч.:	648	3 189
- амортизация	646	635
- от обезценки на дълготрайни активи	-	1 628
- от обезценки на текущи активи	2	926
5. Други оперативни разходи, в т.ч.:	276	222
- балансова стойност на продадени активи	5	-
Общо разходи за оперативната дейност:	21 143	31 993

5.14.1. Разходи за материали

Разходите за материали включват:	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
Основни материали за производството	4 079	16 727
Електроенергия и вода	320	293
Гориво-смазочни материали и консумативи	168	199
Спомагателни материали, охрана на труда	71	75
Инструменти и активи под праг на същественост	31	73
Материали за ремонт на активи	10	19
Други материали	36	25
Общо разходи за материали:	4 715	17 411

5.14.2. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
Промислени услуги за основното производство	6 422	2 748
Транспортни и куриерски услуги	1 252	1 033
Консултантски, счетоводни, правни и одитни услуги	1 043	427
Застраховки на активи, персонал и изпитвания на ЛА	346	407
Конструкторско-технологично съпровождане ремонта	144	269
Ремонт и поддръжка на активи	177	157
Местни данъци и такси, държавни, съдебни и други	88	93
Телефони и интернет	25	21
Курсове и семинари за обучение на персонала	19	18
Наети нетекущи активи	16	16
Митнически такси и митническо агентство	11	16
Трудова медицина, преводни и други услуги	68	46
Общо разходи за външни услуги:	9 611	5 251

5.14.3. Разходи за персонала

а) Средносписъчен брой на персонала на трудови договори (без ДУК) и майки

Клас професии/ Категория персонал:	Средносписъчен състав (брой)	
	2019 г.	2018 г.
1. Ръководители (без СД по ДУК)	21.09	20.9
2. Специалисти	48.24	50.6
3. Техници и приложни специалисти	109.75	118.7
4. Помощен и административен персонал	25.67	24.5
5. Персонал, зает с търговия, услуги и охрана	26.73	26.2
7. Квалифицирани работници	38.78	37.3
8. Машинни оператори и монтажисти (и шофьори)	8.45	8.3
9. Професии неизискващи квалификация	15.19	15.9
Общо:	293.90	302.4

В края на отчетния период – 31.12.2019 година, списъчния състав на Дружеството е общо **306** човека, в т.ч. 3-ма по Договори за управление (СД) и 303-ма на трудови договори, от тях 6 жени в отпуск по майчинство.

За предходния отчетен период – към 31.12.2018 г., списъчния състав на Дружеството е общо **310** човека, в т.ч. 3-ма по Договор за управление (СД) и 307-м на трудови договори, от тях 3 жени в отпуск по майчинство и 2-ма на втори трудов договор по чл.111 от КТ.

б) Разходи за персонала – сума, призната като разход за Краткосрочни доходи на персонала

Разходите за персонала включват:	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
Възнаграждения, в т.ч:	4 698	4 270
- на членовете на органите на управление	143	118
- по извънтрудови правоотношения	52	37
- за обезщетения по КТ	76	91
Разходи за осигуровки, в т.ч:	927	854
- за членовете на органите на управление	13	8
- за осигуровки по извънтрудови правоотношения	3	2
- за обезщетения по КТ	49	54
Разходи за компенсируеми отпуски по СС 19, в т.ч.:	248	259
- начисления за неизползван отпуск	207	216
- осигуровки върху начисления за неизползван отпуск	41	43
Социални придобивки	19	19
Провизии за обезщетения при пенсиониране, в т.ч.:	1	518
- начислени през периода	50	518
- признати през периода	49	-
Общо:	5 893	5 920
в т.ч. разходи за осигуровки свързани с пенсии:	521	478

5.14.4. Разходи за амортизации и обезценки

Разходите за амортизации и обезценки включват:	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
Разходи за амортизация на нетекущите активи	646	635
Разходи за обезценка на нетекущи активи, в т.ч:	-	926
- на дълготрайни нематериални активи	-	423
- на разходи за придобиване на дълготрайни материални активи	-	503
Разходи за обезценка на текущи активи, в т.ч.:	2	1 628
- на вземания	2	133
- на незавършено производство	-	1 201
- на обездвижена специална продукция	-	138
- на гражданска продукция (помощни средства)	-	106
- на стоки на склад	-	50
Общо разходи за амортизации и обезценки:	648	3 189

5.14.5. Балансова стойност на продадени активи

Балансовата стойност на продадени активи включва:	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
Отчетна стойност на продадени стоки	4	-
Отчетна стойност на продадени материали от склад	1	-
Балансова стойност на продадени нетекущи активи	-	-
Общо балансова стойност на продадени активи:	5	-

5.14.6. Други оперативни разходи

Другите оперативни разходи включват:	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
Разходи за командировки	130	125
Разходи за данъци, такси и други подобни, в т.ч:	88	63
- Банкови такси по преводи	27	52
- Държавни такси	4	7
- Данък представителни и социални разходи	5	4
- Данък, вкл. лихви по Ревизионен акт	52	-
Отписани вземания по давност	3	12
Бракувани СМЗ	4	9
Дарения	8	2
Други разходи	38	11
Общо други оперативни разходи:	271	222

5.15. Финансови разходи

Финансовите разходи включват:	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
1. Разходи за лихви по търговски заеми	230	443
2. Разходи за лихви по лизингови договори	-	-
2. Обезценка (отписване) на финансови активи, включително инвестиции в дъщерни предприятия	-	261
3. Разходи от промяна на валутните курсове за финансовите позиции в чуждестранна валута	1 391	1 915
Общо финансови разходи:	1 621	2 619

5.16. Данъчно облагане

Текущите и отсрочените данъци върху печалбата се определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2019 г. е 10% (2018 г.: 10%).

Признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

Наименование	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
Печалба/ (Загуба) преди данъчно облагане	729	4 007
Данъчна ставка	10%	10%
Икономия (Разход) за данъци върху дохода	(73)	(401)
<i>Данъчен ефект от:</i>		
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	1 071	4 289
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	(1 251)	(8 296)
Текущ (разход) /икономия от данъци върху дохода	18	401
Разходи за данъци от печалбата	(55)	-
<i>Отсрочени данъчни (разходи)/приходи:</i>		
Възникване и обратно проявление на временни разлики (нетно)	(28)	(445)

Съответните данъчни периоди на дружеството могат да бъдат обект на проверка от Данъчните органи до изтичането на 5 години от края на годината, в която е подадена декларация или е следвало да бъде подадена декларация, като могат да бъдат наложени допълнителни данъчни задължения или глоби съобразно интерпретирането на данъчното законодателство. На ръководството на дружеството не са известни обстоятелства, които биха могли да доведат до възникване на допълнителни съществени задължения в тази област.

5.17. Приходи

5.17.1. Приходи от оперативна дейност

Нетните приходи от продажби включват:

	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
1. Приходи от продажба на продукцията, в т.ч.:	606	-
- специална (авиационна) продукция	606	-
- гражданска продукция	-	-
2. Приходи от предоставени услуги, в т.ч:	19 574	34 856
- ремонт на авиационна техника	19 556	34 821
- други промишлени (механични) услуги	18	35
3. Приходи от продажба на стоки	5	-
Общо нетни приходи от продажби:	20 185	34 856

5.17.2. Други приходи

Другите приходи от дейността включват:

	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
1. Приходи от продажба на материали	4	-
2. Приходи от наеми	32	16
3. Отписани задължения по давност	-	40
4. Други приходи, в т.ч:	12	31
- продажба на скрап и активи 2-ра употреба	-	26
- общо държавни дейности и други приходи	12	5
Общо други приходи от дейността:	48	87

5.17.3. Финансови приходи

Финансовите приходи включват:

	Сума (в хил. лв.)	
	2019 г.	2018 г.
1. Приходи от лихви върху пари и еквиваленти	2	1
2. Приходи от промяна на валутните курсове за финансовите позиции в чуждестранна валута	1 390	1 516
Общо финансови приходи:	1 392	1 517

5.18. Промени в счетоводната политика

Няма съществени концептуални различия между прилаганите до 31.12.2017 година МСФО/МСС и НСС като приета база за съставяне на финансовия отчет за предходната 2018 год., и не са настъпили изменения във финансовия резултат на Дружеството. При изготвяне на предходния годишен финансов отчет Дружеството е приложило СС 42 „Прилагане за първи път на Националните счетоводни стандарти (ДВ, бр.3 от 2016 година, в сила от 1.01.2016 г.) в съответствие с § 56 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане (ДВ, бр.98 от 2018 година, в сила от 1.01.2019 г.) приложими за 2018 година, във връзка с разпоредбите на чл.34, ал.2 от Закона за счетоводството.

В предприятието не се третира като промяна на счетоводната политика:

- приемането на счетоводна политика за събития и сделки, които се различават по същество от случилите се преди това събития или сделки;
- приемането на счетоводна политика за събития и сделки, които не са случвали случилите се преди това събития или сделки.

5.19. Провизии, условни задължения и условни активи

Дружеството има поети ангажименти, от които произтичат условни задължения към ДА „Държавен резерв и ВВЗ“ по договор за съхранение, приходите от който са оповестени като „други приходи“, статия „приходи от общодържавни дейности“.

Не са възникнали и не се очаква да възникнат условни пасиви за „АВИОНАМС“ АД по отношение на дъщерните дружества.

- на **16.04.2019 г.** е проведено извънредно Общо събрание на акционерите на дъщерно дружество „Консорциум АВИОНАМС“ АД (л), на което са приети изготвените от ликвидатора „Заключителен баланс“, „Пояснителен доклад към заключителния баланс“ и „Отчет на ликвидатора“ към 04.04.2019 г. Извънредното ОСА не разпределя имущество между акционерите, поради липса на такова, и взема решение за заличаване на „Консорциум АВИОНАМС“ АД (л) – вписано заличаване на 02.05.2019 г. в Търговския регистър.

През годината няма предявени гаранционни искиове към дружеството. За гарантиране на получени авансови плащания, свързани с изпълнение на търговски договори, към 31.12.2019 г. няма издадени банкови гаранции от Дружеството в полза на контрагенти по тези договори.

„АВИОНАМС“ АД е страна по следните съдебни спорове като ищец:

- **гр.д. № 871/2019 г.** по описа на Районен съд Асеновград. Ответник по гр.д. № 153/2019 г. е „17Н“ ЕООД с ново име „ХМТ Трак“ ЕООД, което подава възражение срещу Заповед за изпълнение. Образувано е ново гр.д № 871/2019 г. по описа на РС Асеновград– 5 състав. На 17.10.2019 г. е подписана съдебна спогодба за плащане на задължението в срок до 17.12.2019 г., неизпълнено до момента.

Дружеството е страна по следните съдебни спорове като ответник:

- **т.д. № 151/2016 г.** по описа на Окръжен съд Пловдив, търговски отделение, 13-ти състав по Искова молба на КТБ АД (н). Ищец към момента е „ДКК“ ЕАД. Заседания по делото са провеждани от 02.11.2016 г. до 10.10.2019 г. Приета експертиза на вещо лице и обявено решение. С решение са отхвърлени предявените искиове и осъдена ДКК ЕАД да заплати разноски в размер на 240 650 лв. Делото отива на Апелативен съд след подадени жалби и от двете страни.

- т.д. № 1537/2017 г. по описа на Софийски градски съд, търговско отделение, VI-22 състав, с ищец Синдиците на „Корпоративна търговска банка“ АД (н) за обявяване на недействителни спрямо масата на несъстоятелността на договори за прехвърляне на вземания /цесии. Производството е спряно до произнасяне на Конституционния съд по дело №11/2018 г. С определение от 09.05.2019 г. се отклонява искането на ОС на търговската колегия на ВКС. Производството се прекратява и се връща искането на вносителя. С определение на съда от 12.07.2019 г. производството е възобновено и са насрочени заседания. Към момента се очаква решение на СГС след заседанието проведено на 12.12.2019 г.;
- гр.д. № 5331/2018 г. по описа на Районен съд Пловдив, 15-ти състав, с предявен иск по Кодекса на труда за отмяна на извършено уволнение. Размер на исковата претенция 4 200 лева и отмяна на уволнението. Заседания по делото на 02.07, 04.09, 28.09, 07.11 и 07.12.2018г., на 17.01 и 07.02.2019 г. С решение от 14.02.2019 г. съдът признава незаконното уволнение с мотив непълни критерии при провеждане на процедура за подбор по КТ. Дружеството обжалва решението пред Окръжен съд Пловдив, като с решение от 19.06.2019 г. е отменено решението на ПРС и иска е отхвърлен. Ищцата е осъдена да плати разноските по делото на двете инстанции в размер на 1 362.68 лв. На 24.06.2019 г. решението е получено от ищцата Н.С., която в срок е подала касационна жалба до ВКС. На 10.09.2019 г. от ВКС е образувано гр.д. № 3430/2019, като насроченото заседание по обжалването е за 28.05.2020 г.

Съгласно становище на юридическите съветници, с оглед развитите в производството аргументи, фактическата обстановка и съществуващите писмени доказателства, както и с оглед на съществуващата съдебна практика, предявените иски претенции към Дружеството ще бъдат отхвърлени. Ръководството на Дружеството счита, че не съществуват други съществени рискове, които биха наложили признаване на разходи и задължения в Годишния финансов отчет към 31.12.2019 г.

През отчетната 2019 г. са настъпили още следните събития:

- на 24.06.2019 г. е връчен Ревизионен доклад № Р-22222514002962-092-001/20.06.2019, с който приключва ревизията, извършена за данъчни периоди от 01.12.2008 г. до 31.10.2014 г. по видове задължения, съгласно заповед за възлагане № Р-22222514002962-020-01/04.12.2014, изменяна и впоследствие спряна с № Р-22222514002962-023-001/06.11.2015, възобновена с № Р-22222514002962-143-001/10.06.2019 на ТД-НАП София. На основание чл.117, ал.5 от ДОПК, с изх.№Р250-695 от 05.07.2019 г. „АВИОНАМС“ АД направи възражение срещу задължения за Корпоративен данък, ДДЧЮЛ и ДДС, в общ размер 164 009.89 лв., в т.ч. 58 493.22 лв. лихви към датата на доклада.
- на 22.07.2019 г. е издаден Ревизионен акт за приключване на описаната по-горе данъчната ревизия, в който частично е признато възражението на дружеството. Дължимите по акта задължения в размер на 32 173.02 лв. за Данък доход на чуждестранни ЮЛ и 19 536.44 лв. лихви по Ревизионния акт са изплатени в пълен размер от дружеството.

5.20. Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет

Не са възникнали коригиращи събития или съществени некоригиращи събития между датата на годишния финансов отчет и датата на одобрението му, които да оказват влияние на информацията представена в този финансов отчет, и които да налагат допълнителни корекции и/или допълнителни оповестявания за годината, приключваща на 31 Декември 2019 година.

5.21. Одобрение на годишния финансов отчет

Годишният финансов отчет на „АВИОНАМС“ АД към 31.12.2019 г. (включително и сравнителната информация) е разгледан и одобрен от Съвета на директорите на свое заседание, проведено на 24.03.2020 г., и е приет с Протокол № 30 от 24.03.2020 г.

Съставител:

Сийка Андреева

Изпълнителен директор

инж. Йордан Новаков